

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

ZARZĄDZANIE I PLANOWANIE W GOSPODARSTWIE ROLNYM

Metodyka doradzania

Brwinów, lipiec 2023

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Ogólne zasady świadczenia usługi doradczej „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym”	4
III. Harmonogram realizacji programu doradczego	8
IV. Narzędzia pracy doradczej	10
V. Załącznik	10

I. Wstęp

Usługa doradcza „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym” ma na celu opracowanie Biznesplanu za pomocą narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa (NOE). Wyniki, zawarte w Biznesplanie (NOE) to niezbędna część informacji koniecznych do podjęcia decyzji o przyszłości gospodarstwa, kierunku rozwoju i skali produkcji. Kompleksowe i rzetelne opracowanie Biznesplanu (NOE) daje odpowiedź, czy plany inwestycyjne są uzasadnione i czy doprowadzą do poprawy ogólnych wyników ekonomicznych gospodarstwa.

Z usługi doradczej „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym” można skorzystać tylko jeden raz.

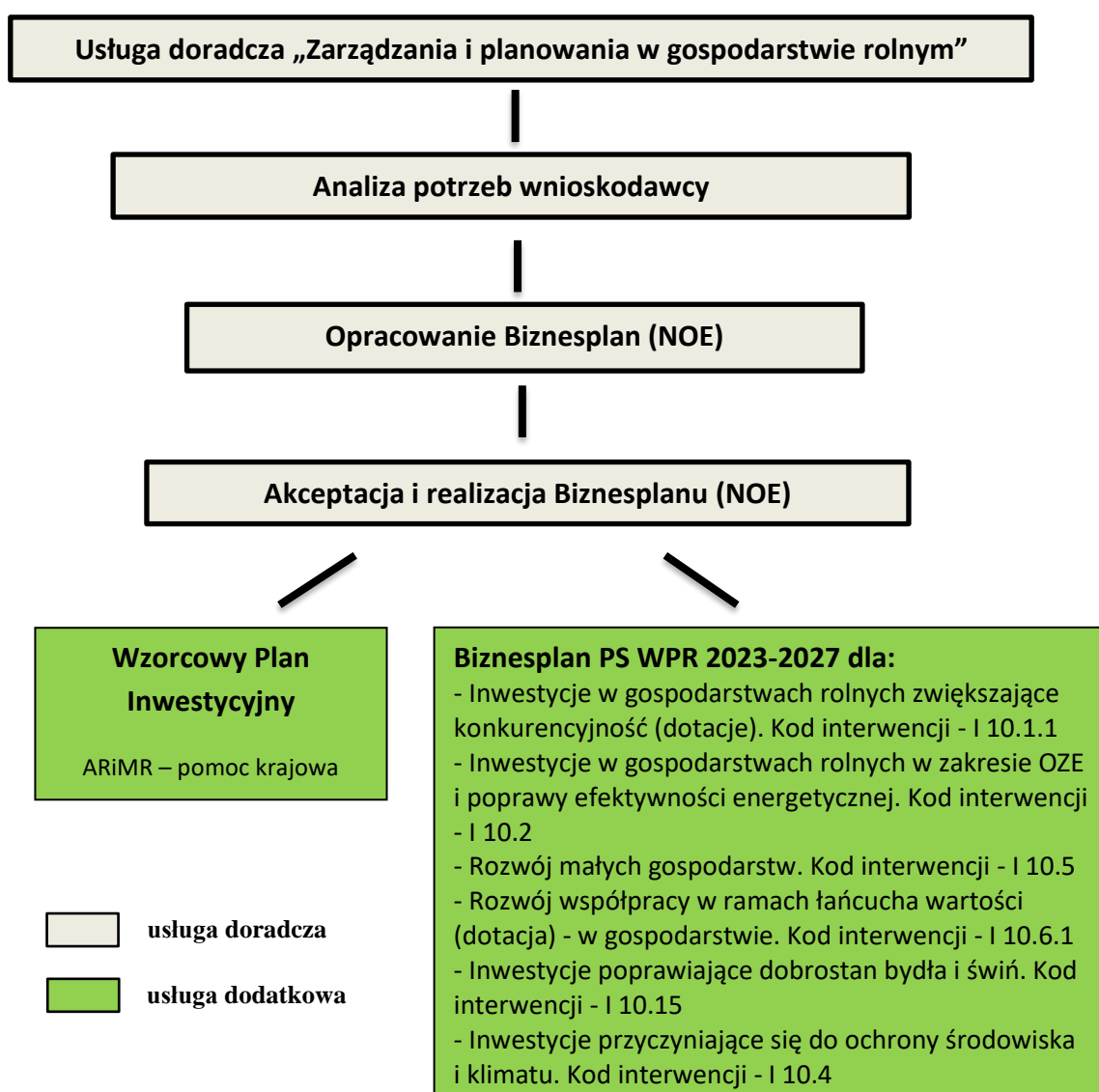
Doradzcą w ramach usługi doradczej - „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym” może osoba która została wpisana na listę doradców rolniczych prowadzoną przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, przy czym preferowani są doradcy rolniczy posiadający specjalizację z zakresu ekonomiki gospodarstwa rolnego.

II. Ogólne zasady świadczenia usługi doradczej „Zarządzania i planowania w gospodarstwie rolnym”

Rolnik, który wnioskuje o wsparcie w ramach interwencji PS WPR 2023-2027, bądź zamierza realizować inwestycje ze środków krajowych (np. kredyt), może skorzystać z usługi doradczej obejmującej opracowanie Biznesplanu (NOE).

Opracowanie Biznesplanu (NOE) pozwoli przyjąć założenia planistyczne i wyznaczyć strategiczne cele dla dłuższej perspektywy rozwoju gospodarstwa. Ukierunkowuje na działania związane z możliwością skorzystania ze wsparcia finansowego w ramach innych dostępnych form pomocy po spełnieniu określonych wymagań i kryteriów dostępu. Usługa doradcza może stanowić podstawę do opracowania Wzorcowego Planu Inwestycji lub Biznesplanu ARiMR w ramach dodatkowo odpłatnych usług, wychodzących poza zakres niniejszej metodyki.

Schemat korzystania z usługi:

Cel

Zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw rolnych.

Przebieg usługi doradczej

Doradca wykonujący usługę musi uwzględniać interes prawny i ekonomiczny rolnika. Decyzję o realizacji działań zawartych w Biznesplanie (NOE) podejmuje rolnik.

Zakłada się świadczenie usługi doradczej w trzech etapach.

I etap: Zebranie danych nt. gospodarstwa, niezbędnych do sporządzenie Biznesplanu (NOE).

Po zgłoszeniu przez rolnika do wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego (WODR), doradca „wizytuje” gospodarstwo rolnika i dokonuje wstępnej diagnozy jego bieżącej sytuacji, biorąc pod uwagę wszystkie zasoby i kondycję finansową gospodarstwa.

W swojej pracy wykorzystuje aktualną wersję Biznesplanu (NOE) i instrukcję do jego prawidłowego wypełnienia. Biznesplan jest sporządzany na podstawie dostępnych dokumentów (np. ewidencja przychodów i rozchodów (NOE) – ewidencja, wnioski obszarowe, plany rolnośrodowiskowe, analizy, dokumenty księgowe, wypisy z rejestru gruntów, odpisy KW, itp.) W Biznesplanie (NOE) uwzględniamy także stan obecny gospodarstwa tj.: park maszynowy, budynki i budowle do celów gospodarczych, produkcję roślinną (należy ująć wszystkie uprawy w plonie głównym w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu wypełniania Biznesplanu (NOE), do których odbiorca usługi pobiera/będzie pobierał jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego) i zwierzęcą (w celu wyliczenia stanu średniorocznego należy przyjąć stan zwierząt początkowy 01.01 – stan końcowy 31.12 w roku, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu wypełniania w/w Biznesplanu (NOE)). Doradca dokonuje przeglądu i oceny zasobów gruntów, zasiewów i plantacji trwałych oraz budynków gospodarczych, maszyn i urządzeń użytkowanych w gospodarstwie.

W trakcie wizyty doradca zapozna się z ważnymi aspektami prowadzenia gospodarstwa, takimi jak: położenie gospodarstwa, rozłóg pól, wielkość działek, siła robocza, odległość od rynku zbytu, możliwości finansowe rolnika. Dalsze wizyty w gospodarstwie (o ile to konieczne) będą się odbywały w terminach ustalonych przez rolnika i doradcę i odnotowane zostaną w raporcie z wykonanej usługi doradczej.

II etap: Opracowanie Biznesplanu (NOE).

Doradca, po zebraniu odpowiednich danych potrzebnych do opracowania Biznesplanu (NOE), sporządza dokument zgodnie z instrukcją w wersji elektronicznej (wykorzystując aktualną wersję Biznesplanu (NOE)). Przy czym pracuje on zgodnie z posiadaną wiedzą i zgromadzoną dokumentacją, sugestiami i zaleceniami rolnika. W sytuacjach tego wymagających doradca udaje się do gospodarstwa lub w zwyczajowo przyjęty sposób, kontaktuje się z rolnikiem celem uzyskania wyjaśnień, dokonania korekt, uzupełnień i poprawek.

Do opracowania Biznesplanu (NOE) należy użyć wszelkich możliwych i dostępnych środków, pomocnych w jak najlepszym i rzetelnym zestawieniu faktów i dokonaniu analiz dla przyszłych zdarzeń gospodarczych. Należy zwrócić uwagę na to, aby Biznesplan (NOE) był opracowany prawidłowo i zawierał elementy (cele) jak najbardziej realne i możliwe do osiągnięcia przez rolnika w gospodarstwie. Doradca podczas prac wykorzystuje swoje dotychczasowe doświadczenie, analizuje trendy rynkowe, ceny środków produkcji, ceny produktów rolniczych, innowacyjne rozwiązania technologiczne możliwe od zastosowania, posiłkując się przy tym dostępną literaturą, czasopismami i normatywami produkcji rolniczej.

Zakończenie tego etapu pracy to wydrukowanie jednej kopii Biznesplanu (NOE) w wersji roboczej i przedstawienie jej rolnikowi do akceptacji oraz udostępnienie rolnikowi jego wersji elektronicznej w edytowalnym formacie.

III etap: Akceptacja Biznesplanu (NOE) przez rolnika i realizacja założonych celów.

Doradca zapoznaje rolnika z poszczególnymi elementami sporządzonego w wersji roboczej Biznesplanu (NOE) i omawia je, zwracając szczególną uwagę na aspekty technologiczne i ekonomiczne. Analizuje wyniki, przedstawia, scenariusze, wnioski i sugestie. Jeśli występują uwagi, konieczność poprawek, aktualizacji itp. doradca dokonuje zmian w Biznesplanie (NOE) oraz udostępnia rolnikowi jego wersję elektroniczną w edytowalnym formacie do akceptacji. Jeśli rolnik nie ma uwag – akceptuje Biznesplan (NOE). Akceptacja może być realizowana w drodze korespondencji elektronicznej, jak i w formie akceptacji odręcznej na wydruku. Obie strony - rolnik i doradca podpisują Biznesplan (NOE) w formie tradycyjnej – odręcznie

na wydruku w dwóch egzemplarzach – po jednym dla każdej ze stron lub w formie elektronicznej.

Rolnik otrzymuje od doradcy podpisany Biznesplan (NOE), a podpisany egzemplarz przeznaczony dla doradcy jest przechowywana w biurze podmiotu doradczego do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej.

III. Harmonogram i zakres realizacji usługi doradczej

(zadania i opis czynności opracowania Biznesplanu)

Nazwa usługi		Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym		
Czas realizacji usługi		3 lata		
I rok realizacji usługi				
L.p.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Etapy realizacji (w latach)
1.	Kwalifikacja wnioskodawcy	Wizyta w gospodarstwie – rozmowa (doradztwo) z wnioskodawcą. Sporządzenie listy sprawdzającej kryterium dostępności do usługi. Zebranie danych niezbędnych do opracowania Biznesplanu (NOE) z uwzględnieniem wyników Analizy sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa	Lista kontrolna	I rok
2.	Opracowanie Biznesplanu (NOE)	Określenie obecnej/przyszłej sytuacji ekonomiczno-finansowej	Biznesplan (NOE)	I rok

3.	Akceptacja Biznesplanu (NOE) przez wnioskodawcę	Wybór i uzasadnienie optymalnego planu	Biznesplan (NOE)	I rok
II i III rok realizacji usługi				
L.p.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji
1.	Realizacja Biznesplanu (NOE)	Bieżące doradztwo i pomoc w realizacji założonych celów. Monitoring i weryfikacja realizacji usługi. Ewentualne zmiany lub aktualizacja i wydruk Biznesplanu (NOE) – ponowna akceptacja rolnika	Biznesplan (NOE)	II i III rok
2.	Zakończenie usługi	Sporządzenie wniosków i sprawozdania z realizacji Biznesplanu (NOE)	Raport z realizacji usługi	III rok

IV. Narzędzia pracy doradczej

Kryterium podstawowe dostępu do usługi „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym” – lista sprawdzająca.

	Kryteria dostępu	TAK	NIE
1.	Rolnik aktywny zawodowo zgodnie z definicją PS WPR 2023-2027		
2.	Czy gospodarstwo korzystało dotychczas z usługi doradczej „Zarządzanie i planowanie w gospodarstwie rolnym”?		
3.	Czy rolnik zamierza realizować inwestycje w gospodarstwie rolnym w ramach PS WPR 2023-2027, bądź ze środków krajowych?		
Zaznacz poprzez wstawienie znaku X			

Wymagane udzielenie odpowiedzi TAK w pkt. 1 i 3 oraz NIE w pkt. 2 – spełnienia kryterium dostępu.

V. Załączniki

1. Narzędzie do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego Biznesplan (NOE).
2. Narzędzie do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego Biznesplan (NOE) – instrukcja.